



"فرانسيس بيكن"، فيلسوف شهير انگليسي (1626م)

فرانسيس بيكن فيلسوف معروف انگليسي در 22 ژانويه 1561م در لندن به دنيا آمد و از جواني به تحصيل علم و دانش پرداخت.

فرانسيس بيكن فيلسوف معروف انگليسي در 22 ژانويه 1561م در لندن به دنيا آمد و از جواني به تحصيل علم و دانش پرداخت. پدر فرانسيس از نزديكان پادشاه انگليس بود. از اين رو وي براي نزديك شدن به پادشاه كوشش فراواني كرد و بالاخره به عضويت مجلس ملي انتخاب شد و با اخذ عنوان لرد، به رياست قضاات كشور و رياست دادگستري انگلستان دست يافت. با اين وصف طولبي نكشيد كه پارلمان انگليس كه نظر خوبي نسبت به بيكن نداشت، او را به جرم اختلاس از تمام مزايابي كه به دست آورده بود محروم كرد و بيكن پس از محاكمه به حبس ابد محكوم شد. اما پادشاه انگلستان وي را عفو كرد و بيكن از آن پس تا پايان عمر در املاك خود در خارج از لندن، روزگار گذراند. بيكن با وجود از دست دادن مقام، از مطالعه و اشتغال به علم روگردان نشد و در همين هنگام كتاب rlm&هاي معروف خود درباره ارزش و پيشرفت علم و ديگري به نام ارغنون جديد را منتشر نمود كه فوق rlm&العاده مورد توجه قرار گرفت. وي عنوان كرد كه هدف اصلي او در زندگي، عبارت از اعمال نفوذ خود به طبيعت است. بيكن مي rlm&گفت: انسان چون داراي سه نيروي حافظه، تخيل و عقل است، بايد علوم نيز به سه دسته تقسيم شود. از اين رو، بيكن آن rlm&چه را كه مربوط به حافظه بود تاريخ ناميد و ادبيات و فلسفه را نيز به ترتيب به تخيل و عقل مربوط مي rlm&دانست. او فلسفه را به سه موضوع خدا، طبيعت و انسان تقسيم كرد و بر اين اساس آن rlm&چه مربوط به خدا باشد، علم الهي است و طبيعت، موضوع علم و حكمت است. هم rlm&چنين اموري مربوط به روان و تن هستند مثل پزشكي و هنرهاي زيبا و ورزش و اخلاق، و برخي مربوط به زندگاني اجتماعي مردم است كه آن را بايد علم مدني ناميد. بيكن اولين كسي بود كه با انتقاد از علم و حكمت قديم، مبناي آن را درهم ريخته و با بيان نقائص و اشتباهات آن، مردم را به تجربه و اساس علوم تازه تشويق مي rlm&كرد. بزرگ rlm&ترين خدمت بيكن به فلسفه، تدوين و استقرار و ترويج روش استقراء در علوم تجربيه بود كه هم اينك نيز کاربرد فراواني دارد. بيكن در گسترش علوم تجربيه در انگلستان و تجديد حيات علم و فلسفه در اروپا نقش بسزايي داشت و با تاليف كتاب احياء علوم كبير يا دايرةالمعارف علوم بشري، يكي از پديد آورندگان روش تجربيه به شمار مي rlm&رود. بيكن دو سال قبل از مرگش كتاب آتلانتيس نو را نوشت و آن مدينه فاضله rlm&اي بود كه ساكنانش خويشتن را وقف مطالعه طبيعت و خداوند كرده بودند. در اين مدينه فاضله كه آن را بزرگ rlm&ترين ارمغان بيكن به فلسفه جهان ناميده rlm&اند، سياست rlm&مدار وجود ندارد بلكه به جاي آنها مردان عمل و كشوردار نشسته rlm&اند. در اين آرمانشهر، از راه گزينش شرافت rlm&مندانه بر مبناي لياقت و صلاحيت مي rlm&توان به مقامي رسيد. انسان عليه انسان به ستيزه برنمي rlm&خيزد، بلكه همه انسان rlm&ها دست در دست يك rlm&ديگر براي غلبه بر نيروي طبيعت كوشش مي rlm&كنند. در اين مملكت، نمونه و كمال مطلوب، كشمكش و جنگ نيست زيرا حرص و طمع وجود ندارد. هيچ كس نمي rlm&كوشد تا در كسب ثروت از همسايگان خود پيشي جويد. در مدينه فاضله بيكن، مردم تحت رهبري ساكنان فيلسوف و دانشمند، به دين حسن نيت خواهند گرويد. آدميان rlm&حيواناتي نيستند كه راست راه مي rlm&روند بلكه خداياني جاوداني هستند. علاوه بر اين اثر، از فرانسيس بيكن آثار ديگري بر جاي مانده كه پيشرفت دانش، تاريخ بادها و داستان مرگ و زندگي از آن جمله است. فرانسيس بيكن سرانجام در نهم آوريل 1626م در 65 سالگي بر اثر ابتلا به مرض ذات rlm&الريّه درگذشت.